

Ystad-Österlenregionens
miljöförbund

PROJEKT

Förskolor

Rapport avseende tillsynsprojekt 2013

Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Gladanleden 2, 273 36 TOMELILLA, telefon: 0417-57 35 00, e-post: exp@ystadosterlenmiljo.se
hemsida: www.ystadosterlenmiljo.se

Syfte och mål

Syftet med projektet var att identifiera aktuella förskolor och med stöd av miljöbalken genomföra tillsyn på områdena hälsoskydd och miljöskydd.

Bakgrund

Direktionen har antagit en verksamhetsplan för Ystad-Österlenregionens miljöförbund. Verksamhetsplanen anger att alla förskolor ska inspekteras under 2013. Miljöbalkens förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd § 38 föreskriver att kommunen, förutom vad som framgår av förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, ska ägna särskild uppmärksamhet åt bland annat lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande. Förutom förskolor ingår i denna grupp skolor, äldreboende, LSS-boende, häkte, anstalt mm. Oftast ligger tyngdpunkten på frågor rörande hälsoskydd såsom ventilation, buller, dricksvatten, fukt, lokalvård mm. Vid detta projekt bedömdes dock även som viktigt att tillsynen även inbegrep miljöskyddsfrågor, exempelvis cisterner, kemikaliehantering, avlopp, avfall mm.

Genomförande

Aktuella register över både kommunala och privata förskolor finns hos den kommunala förvaltning som ansvarar för frågor rörande barnomsorg. Information inhämtades från dessa förvaltningar varefter aktuella förskolor eller förvaltningar tillskrevs via e-post där verksamhetsutövarna informerades om projektet. Till e-posten bifogades information om tidsbokning, egenkontroll samt den checklista som avsågs användas vid tillsynen.

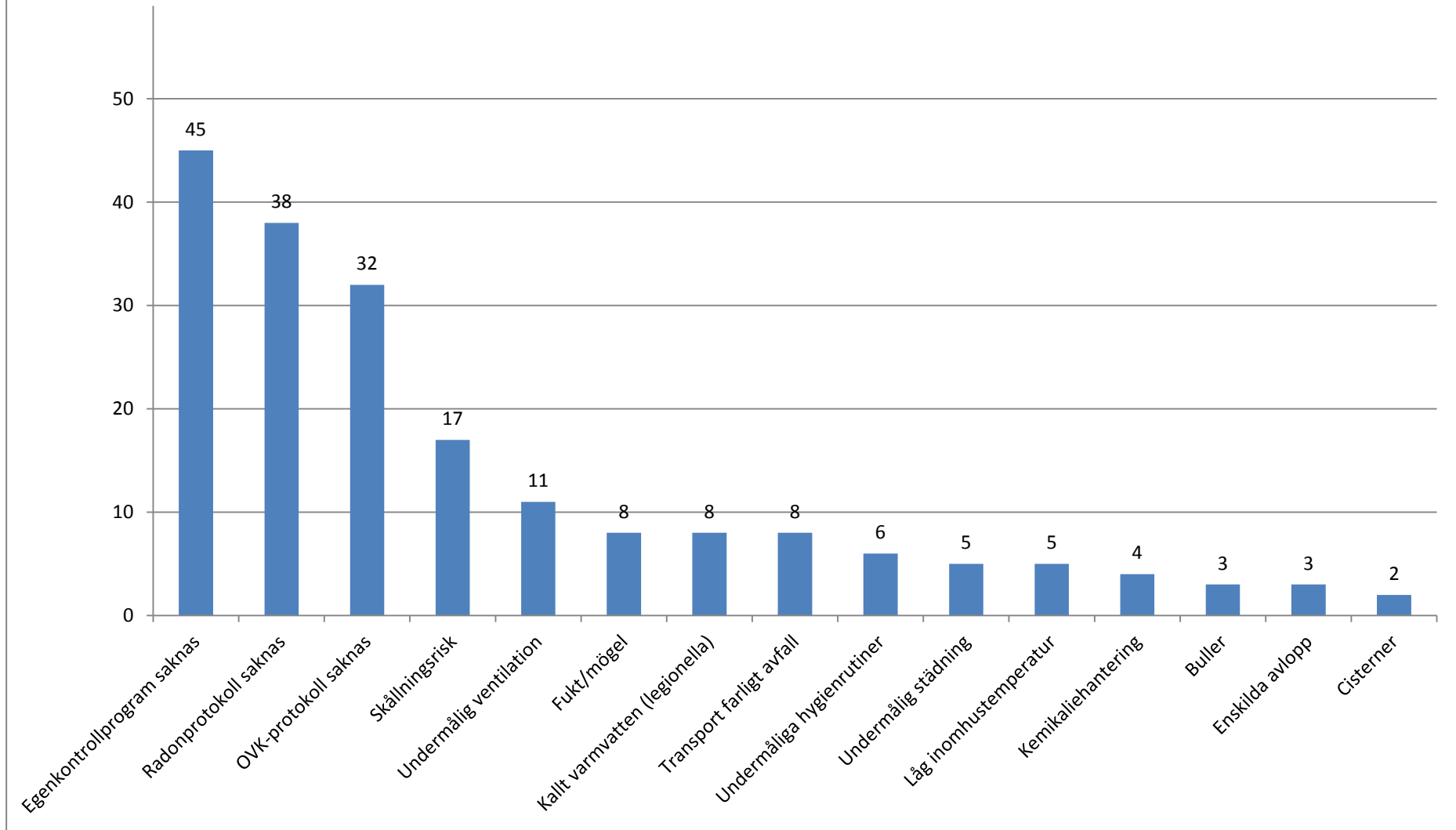
Inspektionen/tillsynen utfördes oftast tillsammans med rektor (eller annan verksamhetsansvarig), skyddsombud och vaktmästare. Inspektionen startade med en sittning där checklistan gick igenom. Därefter företogs vandring runt de aktuella lokalerna med mer ingående inspektion samt i vissa fall mätning. Inspektionen avslutades med att sammanfatta de huvudsakliga intrycken och bristerna för verksamhetsutövaren.

Inspektionsrapport sammanställdes och skickades till verksamhetsutövarna för information samt åtgärd. För de kommunala förskolorna skickades inspektionsrapporten till den förvaltning som är ansvarig för frågor rörande barnomsorg.

Resultat

Under projektet inspekterades 37 kommunala samt 22 privata förskolor. Totalt 59 st förskolor. I nedanstående diagram sammanfattas de viktigaste bristerna/påpekanden som noterades vid tillsynen.

Brister och påpekanden (antal)

Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Gladanleden 2, 273 36 TOMELILLA, telefon: 0417-57 35 00, e-post: exp@ystadosterlenmiljo.se
hemsida: www.ystadosterlenmiljo.se

Trots påpekanden under tillsynen 2010 saknar fortfarande 76 % av förskolorna tillfredsställande egenkontrollprogram. Under årets tillsynsprojekt trycktes därför extra på detta lagkrav. Verksamheterna har informerats om att miljöförbundet taxa numer är riskbaserad. Finns inget egenkontrollprogram vid nästa tillsyn kan den riskbaserade taxan föreskriva om höjd årsavgift för verksamheten.

Vad gäller radonprotokoll samt OVK-protokoll (Obligatorisk VentilationsKontroll) saknade 64% respektive 54% av förskolorna dessa. Vid samtal med ansvariga för fastighetsfrågorna framkom dock att godkända protokoll finns för de flesta förskolor men att de inte vidarebefordrats till förskolorna. Dessa protokoll ska finnas på plats dels för kontrollmyndighetens skull men framförallt för att verksamheten själv ska ha kunskap om samt vara förvissad om att förskolan har en god inomhusmiljö. Under årets tillsynsprojekt framkom att kommunikationen mellan ansvariga för fastigheten och ansvariga för förskolan ofta kan förbättras. I verksamhetens egenkontrollprogram ska finnas rutiner för framtagande av ovanstående protokoll samt avtal som beskriver vem som ansvarar för framtagande och vidarebefordrande.

För att undvika att förskolebarn skållar sig på varmt vatten ska de kranar som barnen har tillgång till vara ställda så att vattnet håller högst 38-39 grader. Genom mätning konstaterades att 29 % av förskolorna hade kranar med för hög vattentemperatur.

Vid 19% av förskolorna konstaterades undermålig ventilation. Orsaken var antingen obefintlig ventilation eller så låg luftomsättning att vidare utredning krävs.

Fukt-eller mögelskador som kräver utredning och åtgärd konstaterades vid 14 % av förskolorna.

För att undvika tillväxt av legionellabakterier i dricksvattensledningar krävs en vatten temperatur överstigande 50 grader. Vid mätning konstaterades att 14 % av förskolorna hade tappkranar med en vattentemperatur understigande 50 grader.

14 % av förskolorna saknade tillstånd för transport av farligt avfall.

Undermåliga hygienrutiner eller avsaknad av hygienrutiner konstaterades vid 10% av förskolorna.

I några fall, 8 %, konstaterades undermålig städning. Oftast handlade det om högt belägna ytor (lampor, ventilationskanaler) eller entrémattor.

Låg inomhustemperatur (under 20 grader) konstaterades vid 8 % av förskolorna.

Brister vid kemikaliehantering (städkemikalier)konstaterades vid 7 % av förskolorna. I dessa fall gällde det avsaknad av säkerhetsdatablad samt olästa kemikalielager.

Problem med hög ljudnivå inomhus (buller) konstaterades vid 5 % av förskolorna.

5 % av förskolorna konstaterades ha någon form av enskild avloppsanläggning där dokumentation över anläggningen (tillstånd/anmälan) saknades. Verksamheterna ombads kontakta ansvarig handläggare på miljöförbundet för vidare utredning.

Vid 3 % av förskolorna upptäcktes oljecisterner där dokument över godkänd besiktning saknades.

Slutsats

Jämfört med andra verksamheter inom hälsoskyddsområdet är förskolor prioriterade objekt. Miljöförbundets mål är att kunna inspektera kommunernas samtliga förskolor med två års mellanrum. Mot bakgrund av de brister som konstaterats i detta projekt bedöms att regelbunden tillsyn är nödvändig samt att det aktuella tillsynsintervallet (inspektion vartannat år) är rimligt. Vissa av de konstaterade bristerna är dock så allvarliga att miljöförbundet bör följa upp dem snarast. Detta gäller fukt/mögelskador samt undermålig ventilation.

Författare: Jon Hall Ulf Olsson